

Glasmuinbouw Nederland REGIO ZUID-HOLLAND WESTLAND

Column

Binden en Boeien

Het stond de afgelopen tijd regelmatig in de landelijke en agrarische media: 'jongeren willen niet in de tuinbouw werken.' Ondanks

alle goede bedoelingen van verschillende organisaties gaan er bovendien meer jonge mensen de tuinbouw uit dan dat er nieuwe jongeren komen werken in onze sector. Volgens 'keners' wil vandaag de dag de jonge generatie niet (hard) werken, kunnen zij niet op tijd komen, hebben zij geen verantwoordelijkheidsgevoel en zijn zij vreselijk verwend. De eerste jongeren van generatie Z komen nu op de arbeidsmarkt en de vooruitzichten zijn niet best.

Maar het verschil tussen generaties is van alle tijden! De oudere, soms wat vastgeroeste generatie denkt en werkt op haar manier en vindt het moeilijk dat een jongere generatie zich omdient die andere normen en waarden hanteert en een andere kijk heeft op arbeid. Ik vind deze redenering over generatie Z niet terecht. Ik kan oprecht genieten van jongeren die met een andere blik naar de wereld kijken. Sterker nog, omgaan met de jeugd houdt mij jong en zorgt ervoor dat ik blijf inspelen op een veranderende maatschappij met een andere kijk op de toekomst. De jeugd wil iets positiefs bijdragen aan de wereld, het zijn echte wereldverbetters en daar kunnen wij veel van leren.

Geluklijk zijn er veel bedrijven die met jongeren (willen) werken en zij besteden daarom veel tijd en energie in de wens van generatie Z. Zij proberen in te spelen op de diversiteit aan wensen en proberen ze te binden en te boeien voor een allereerste vakantiebaan in de tuinbouw. Verder gebruiken zij deze kweekvijver van jonge mensen om talenten te spotten en te interesseren voor een langere periode binnen het glastuinbouwbedrijf. Zo gebeurt het dat talenten doorgroeien in het bedrijf met een carrière in de tuinbouw als gevolg. En laten we eerlijk zijn: er is toch geen leukere sector dan de glastuinbouw. Deze bedrijven, die succesvol werken met veel jonge medewerkers, onderscheiden zich in het binden en boeien van talenten ten opzichte van andere bedrijven die geen jonge medewerkers kunnen vinden.

Om die reden zijn wij dit jaar gestart met het project Go Greenhouse. Daarin laten ondernemers in de glastuinbouw hun scholieren zien dat het werk in de sector meer is dan een vakantiebaantje alleen. Door een rondleiding, een gesprek over ambities en interesses, of een verdieping in een tuinbouwthema, enthousiasmeren deze ondernemers de jeugd voor een mooie toekomst in de glastuinbouw. Heeft u scholieren aan het werk en wilt u zich inzetten voor de toekomst van uw bedrijf? Doe dan mee met Go Greenhouse en neem contact op via www.gogreenhouse.nl. Geef scholieren een andere, bredere en uitdagende kijk op de glastuinbouw. Want toekomstgerichte ondernemers weten als geen ander talenten aan zich te binden en te boeien.

Jacco Vooijs, voorzitter Glastuinbouw Westland

Colofon

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glastuinbouw Westland. Advertentieverkoop: Uitgeverij West Media bv, telefoon 0174-624212.

Contact
Bestuur Glastuinbouw Westland
Jacco Vooijs: voorzitter
telefoon: 06-10358391
Follow me on twitter @VooijsWestland
Hans van Geest: regio ondersteuner
Marjolijn Elgers: bestuurlijk secretarisse. U kunt de bestuursleden bereiken via het secretariaat: telefoonnummer: 085-0036400 e-mail: info@glastuinbouwwestland.nl website: www.glastuinbouwwestland.nl

Relatiebeheerders
Jos van Kester: 06-46216729
Kees Duijvestijn: 06-50684311
Ab van Marrewijk: 06-39639131

Meldpunt misstanden Glastuinbouw
E: info@glastuinbouwwestland.nl
T: 06 10 35 83 91 (Jacco Vooijs)

Ondernemers Klankbord
www.ondernemersklankbord.nl
070-3490600

Westland Event

Bijpraten over ontwikkelingen in de glastuinbouwsector

De elfde editie van het jaarlijkse Westland Event op vrijdag 4 oktober gaat over modern ondernemerschap. Aanmelden is vanaf nu mogelijk.

Hoe kan maatschappelijk verantwoord ondernemen de reputatie en waarde van een bedrijf versterken? Gaan maatschappelijk verantwoord ondernemen en geld verdienen samen? En wat zijn nieuwe manieren om de consument, die steeds kritischer en mondiger wordt, via social media te verleiden? Deze vragen en onderwerpen komen aan bod tijdens het Westland Event. De praktijk wijst uit dat bedrijven met een (maatschappelijk) missie en visie op de lange termijn financieel succesvoller zijn. Tijdens het Westland Event nemen ondernemers en experts de aanwezigen mee in de mogelijkheden en kansen van dit moderne ondernemerschap.

Spreekers
Dit jaar is Sander Schimmelpenninck dagvoorzitter. Sander is hoofdredacteur bij Quote en combineert dit met ondernemen. Het welkomstwoord is van wethouder Karin Zwinkels. Sprekers tijdens deze editie van het Westland Event zijn onder andere de oprichters van het lifestylemerk RUMAG. Met een volgersaantal van 1,7 miljoen Nederlanders en het grootste interactiecijfer op Facebook, zijn ze vanuit een simpele blog een nationaal bekend merk geworden. De oprichters Danny Membre, Thijs van der Heide, samen met het gezicht van de onderneming, René Watzema, geven een kijkje in de keuken van dit succesvolle lifestylemerk. Deelnemers van het event kunnen van hen leren

Go Go Gesprek

'Onze marketing was een eyeopener'

Binnen het project Go Go Greenhouse geven ondernemers en managers in de glastuinbouw de scholieren in hun bedrijf een breder beeld van de glastuinbouw. Bij OK Plant neemt Kevin Hendriks die taak voor zijn rekening. "Het is belangrijk dat je de specialisten hun verhaal laat vertellen."

De teamleider:
Kevin Hendriks is personeelsplanner en teamleider bij OK Plant in Naaldwijk. Het in Phalaenopsis gespecialiseerde bedrijf omschrijft hij als ambitieus, groeiend en gezond. "Een goede mix tussen ervaren medewerkers en enthousiaste twintigers, die ook veel verantwoordelijkheid krijgen." OK Plant heeft drie locaties, twee in

Kevin Hendriks van OK Plant heeft het project Go Go Greenhouse opgepakt en begeleid. Foto: Caroline Abbenhuys

Toepassing transparante zonnepanelen op kasdek nog beperkt

Onderzoek naar de haalbaarheid van transparante zonnepanelen op het kasdek toont aan dat de toepassing nog beperkt is. Wel zijn er mogelijkheden, onder andere op technische en verwerkingsruimtes, corridors en verkoopbuifs. Dat blijkt uit de eindrapportage van het onderzoek dat is uitgevoerd door Inno-Agro.

De toepassing van (transparante) zonnepanelen op kasdekken moet waarde toevoegen aan het bedrijf. Als het alleen om het opwekken van duurzame energie gaat, zal eerst het dak van de schuur worden voorzien van reguliere zonnepanelen, waarna technische ruimtes en corridors volgen.

Verkoopbuijer
De toepassing boven een verkoopbuijer, sorteersysteem of verwerkingsruimte kan wel waarde toevoegen. Behalve licht wordt ook warmte buiten gehouden en daarmee kan de investering in een schermdeek of bui-

jelke invloed social media op de consument hebben en hoe we de consument anders kunnen bereiken. Hidde Boersma belicht de duurzame kant van modern ondernemerschap met zijn lezing over "eco-modernisme". Hij vertelt onder meer hoe we ervoor kunnen zorgen dat het juiste verhaal over onze sector wordt verteld. Mathijs Bouman gaat in op de economische kant van modern ondernemerschap. Hij behandelt daarbij onder andere ook schaalvergroting en familiebedrijven. Tot slot neemt scheidsrechter en ondernemer Bas Nijhuis de aanwezigheid mee in leiderschap op het veld. Hij is één van de topscheidsrechters van Nederland. Hij duidt tijdens zijn presentatie met humor de gelijkenissen en verschillen tussen ondernemen en het begeleiden van een voetbalwedstrijd aan.

Aanmelden
Aanmelden kan vanaf nu via www.gemeentewestland.nl/westlandevent. Het programma begint om 13.00 uur en duurt tot 17.15 uur. Aansluitend vindt er een vrijdagmiddagborrel plaats. Als toonaangevende glastuinbouwgemeente wil Westland met het Westland Event een platform bieden waar op overheden, ondernemers en het onderwijs elkaar kunnen ontmoeten en kunnen bijpraten over belangrijke ontwikkelingen in de glastuinbouwsector. Het event wordt weer mogelijk gemaakt door Rabobank Westland en Rijk Zwaan, en dit jaar ook door Van Iperen.

Bron: gemeente Westland

Naaldwijk en een opkweekbedrijf in Maasdiijk. Naast potorchideeën worden er ook seizoensproducten geteeld.

Het project:
Kevin is degene die het project Go Greenhouse heeft opgepakt en begeleid. "We hebben een groep scholieren een complete rondleiding gegeven, van oppotten tot verpakken. De verantwoordelijke managers hebben elk hun deel van het proces uitgelegd en toegelicht. Dat leverde mooie, inhoudelijke vragen op. Onze scholieren hebben minimaal mbo-niveau en dat zie je terug in hun opmerkingen." Gevraagd naar de reactie die hem het meest is bijgebleven, antwoordt Kevin: "Een van de scholieren bleek bezig met een marketingstudie. Zij was aangenaam verrast met hetgeen onze marketingafdeling allemaal doet. Dat heeft haar ogen zeker geopend en dat zal ze ook zeker uitdragen bij studiegenoten."

Het vervolg:
Scholieren en studenten van tegenwoordig zijn een beetje verwend, constateert Kevin, zelf als scholier begonnen bij OK Plant. "Ze zijn prima aangenomen voor zaterdagwerk en de vakantieperiode, maar we zien dat veel scholieren dan zelf afwezig zijn vanwege eigen vakantie of sport. Daarom hebben we in het verleden besloten alleen met de meest gemotiveerden door te gaan: een kleinere groep, maar wel scholieren waar je op kunt bouwen. Zij hebben een beter beeld gekregen van ons bedrijf, maar wij ook van de jongeren: wat stude- ren ze, waar ligt hun belangstelling? Als sector moeten we alles doen om de jeugd binnen te halen, want dat is niet eenvoudig. Go Go Greenhouse helpt daar zeker aan mee."

tenscher worden uitgespaard. Bij toepassing in het dek van een teeltkas is belichting een noodzaak om in de winter te telen. Het nadeel is namelijk dat de panelen jaarrond op het dek liggen en daardoor de flexibiliteit in lichttransmissie missen die een scherm wel heeft.

Specifieke situatie
De verschillende PV-technieken (fotovoltaïsche) en bevestigingsystemen hebben allemaal voor- en nadelen, die toepassing in een specifieke situatie kunnen maken of breken. Echt transparante panelen zijn op dit moment nog relatief duur per m² en hebben een relatief laag rendement. Dat maakt dat ze op dit moment nog niet concurreren zijn. Glas/glas kristallijne panelen worden door vele kas- enbouwbedrijven toegepast en zijn in een nieuwbouwsituatie een goede optie. De efficiëntie en de prijs/kWh verhouding van standaard panelen is zeer gunstig, omdat hier het grootste volume en de

Varend Corso 2019

Nieuwe voorzitter Rob Baan aan het woord

Rob Baan als meevarende voorzitter op de boot van Koppert Cress.

Op 2, 3 en 4 augustus vond het Varend Corso plaats. Rob Baan is sinds dit jaar de nieuwe voorzitter van dit mooie Westlandse evenement. Wij spraken Rob en vroegen hem hoe hij het dit keer als voorzitter en meevarende deelnemer heeft ervaren. Wat zijn de plannen voor de toekomst en wat er kan er wellicht beter of anders in 2020?

Rob: "Het was mijn eerste varend corso als meevarende voorzitter. Dit gaf wel extra belasting op de schouders, maar omdat het een succes was gaf het ook weer vleugels. Waarschijnlijk heeft iedereen in de krant gelezen dat de eerste dag richting Vlaardingen geen feest was. Er stonden gewoon te weinig mensen langs de kant. Of dat dit nu kwam door de onterechte slechte weersvoorspellingen of vanwege te weinig reclame in Vlaardingen, het is iets dat gaan we uitzoeken. Maar dan die Westland-dag! Ongelofelijk veel mensen langs de kant. Wat een feest en hoeveel familiebijeenkomsten waren er. Zo herkenbaar, oma uit de zon, mannen aan een statafel met wat groene flesjes, vooraan de bijbehorende dames en kinderen. De flessen rosé, de cola en de bitterballen. Je zal maar aan het water wonen en heel de familie kunnen en mogen uitnodigen, je bent dan echt een rijk gezin".

"Je hebt eigenlijk twee corso's. Het ene corso is het Westland voor en door de Westlanders. Een feest van herkenning, trots, vakmatige beoordeling en Westlandse trots. Hier wordt gekeken naar de kwaliteit van het steekwerk en de bloemenkeuze. En weten we welke parikarassen er in de Draak gebruikt

zijn? Over die trots zeg je niets, want dit is zoals het hoort en deze kwaliteit is gewoon. En dat is gelijk het gevaar. Waarom zou een bekend groots Westlands bedrijf reclame maken voor zichzelf tijdens het corso?

En dat andere corso, buiten het Westland, is een corso van uitstralende trots, van verbazing, komt dit uit Nederland? Hoe dan? Dat Westland moet wel bijzonder zijn. De toeristentrots maar ook toeristen verbazing. De "daar zou ik wel willen werken gedachte". Een heel ander publiek, minstens zo enthousiast én dit zijn wel de klanten van onze eindproducten. Een reclamebureau zou waarschijnlijk twee verschillende boodschappen bedenken. Wij doen het met één boodschap. Productfierheid".

"De waarde qua uitstraling in de pers is miljoenen waard, het Westland wordt steeds bekender. Dit gebeurt via het WHC en Kom in de Kas. Dit corso raakt velen in het hart buiten onze sector. Vandaar het belang om Den Haag erbij te betrekken. Onze medewerkers wonen in den Haag. Hun bureaus kennen ons vak niet. Die bureaus willen misschien wel aan het werk bij ons. En die moeten sowieso vaker een bloemetje op tafel zetten en meer groenten eten. Helaas waren er dit jaar te weinig boten. We voeren nu precies in het midden van de vakantie, bouwvak etc. We misten gewoon boten vanwege het tijdstip en een aantal (hoofd) sponsors haakten daarnaast af. Door de schaalvergroting in de tuinbouw zijn er simpelweg minder bedrijven, maar die bedrijven hebben het wel drukker. Een corsoboot is niet meer de verant-

woordelijkheid van de eigenaar maar van de afdeling communicatie. En die zijn toevallig dan ook op vakantie en hun budget kunnen ze ook anders besteden".

Corso in de toekomst
"Dus het wordt tijd voor het aanpakken van de knelpunten. Er komen grote veranderingen, dit zal gaan zorgen

voor wat verrassingen. Bedenk als je kritiek hebt, dat dit corso wordt gerund door zeer capabele vrijwilligers die dit naast hun eigen professe doen. Deze organisatie heeft veel ervaring en gaat die zeer kundig inzetten. Er is urgentie. Want nog een corso met zo weinig boten midden in de vakantie zou helaas wel eens het einde kunnen zijn van dit fantastische evenement".

Publiek doneert 50.000 euro aan Varend Corso

De toeschouwers van het Varend Corso Westland hebben zich weer van hun beste kant laten zien. Met de doneeractie Duit voor een Schuit is tijdens het corsoweekende meer dan 50.000 euro geschonken. De hengelaars en bekende verklede jokers haalden daarmee een vergelijkbaar bedrag als vorig jaar binnen.

Het bestuur van het corso wil alle bezoekers daarom hartelijk bedanken. Duit voor een Schuit wordt beschouwd als een waardering voor het niveau van de corsostoet. In de loop der jaren is het bedrag telkens wat verder opgelopen en is het publiek uiteindelijk een van de belangrijkste financiële steunpilaren geworden voor het bloemrijke spektakel.

Dank gaat ook uit naar de Naaldwijkse scouts die elk jaar, verkleed als de inmiddels bekende jokers, met emmers vanaf het water en langs de kant de donaties ophalen. Door de gulle giften hebben zij drie dagen lang flink moeten zoeken. Dit jaar werden tevens enkele pinautomaten ingezet. Daar is ook dankbaar gebruik van gemaakt.

Extra dank gaat ook uit naar Hen van de Laar en André Zwinkels. Zij zijn inmiddels meer dan bekende gezichten geworden langs het corsotraject, doordat ze Duit voor een Schuit al vanaf het begin coördineren. Ze zorgden ervoor dat de jokers op de juiste plek waren, dat die bij zonnig weer voorzien werden van een flesje water of fris en dat de donaties veilig opgeborgen werden. Zij dragen het stokje komend jaar over. Het corsoweekende was overigens in meerdere opzichten een succes, zo laat de organisatie weten. Ook het bezoekersaantal leidde tot tevreden gezichten. Naar schatting meer dan 550.000 toeschouwers hadden een plekje langs de route opgezocht. Vooral zaterdag en zondag stonden in Westland en Delft de waterkanten volgepakt. En dat is waar de schippers, figuranten, muzikanten en alle andere vrijwilligers het uiteindelijk voor doen.

Het thema van het Varend Corso 2020 is inmiddels al bekend: It's Showtime!
Voor meer informatie: www.varendcorso.nl of info@varendcorso.nl

Bron: bpnieuws.nl

Kasdek weerkaatst zon en helpt temperatuur drukken

Hoe helpt een kasdek mee de opwarming van de aarde tegen te gaan? Daar wordt onderzoek naar gedaan. Het gaat dan om het albedo-effect, oftewel het reflectievermogen van objecten. Bijvoorbeeld de kassen van telers in het Spaanse Almeria.

Het licht dat daarop weerkaatst, helpt om de temperatuur te drukken. Hoe groter het oppervlak of hoe lichter de kleuren, hoe intensiever het effect. Kalken van kasdek helpt bijvoorbeeld. De laatste decennia heeft de tuinbouwsector in Almeria een enorme groei doorgemaakt. Inmiddels bestaat het gebied uit 30.000 hectare, wat dit het grootste kasareal ter wereld maakt.

Vervolgonderzoek: lichtere kleur kasdek helpt.
De ontdekking, die door onderzoekers

is gedaan onder leiding van Pablo Campra van de universiteit in Almeria, is in 2008 voor het eerst gepubliceerd.

In het artikel hebben onderzoekers, na de ontdekking, aangetoond dat de gemiddelde temperatuur in het kasgebied in Almeria niet alleen de trend van de opwarming van de aarde in deze regio volgde (+0,5°C per decennium), maar ook een lichte koelende lijn liet zien (ongeveer -0,3°C per decennium). In totaal maten ze een buffereffect van -0,8°C per decennium. Toen de temperatuurtrend eenmaal was vastgesteld, was de volgende stap om een hypothese over de oorzaak van dit fenomeen te presenteren en te bewijzen. Om dit te doen, bracht professor Campra een bezoek aan het Lawrence Berkeley National Laboratory waar hij wist aan te tonen dat het

koelende effect in Almeria werd veroorzaakt door de toename in albedo, en verder versterkt werd door het lichter (gaa kleur) maken van de materialen op daken van kassen. Dit onderzoek is in 2013 gepubliceerd.

Om de studie aan te vullen, deed hij uitgebreid onderzoek naar de CO2-voetafdruk, met behulp van de in 2011 gepubliceerde Life Cycle Analysis Methodology. De resultaten toonden aan dat 45% van de totale CO2-voetafdruk van de glastuinbouwsector wordt gecompenseerd door albedo. Het ophangen van netten en kalken van daken heeft daarbij twee extra positieve effecten heeft: ten eerste een lokaal effect, namelijk het neutraliseren van de opwarming in het gebied. Ten tweede een wereldwijd effect, dat gedeeltelijk compenseert voor de totale CO2-voetafdruk. Daarnaast werd het een ander effect dat de CO2-voetafdruk compenseert en dat nog niet goed wordt begrepen, gepubliceerd in dit onderzoek door Pablo Campra.

Indirect effect
Dit indirecte effect wordt 'grote oogst conservatie' genoemd. In Almeria wordt slechts 30.000 hectare (3% van het provinciale gebied) gebruikt voor de glastuinbouw. Deze teelt brengt 3,5 miljard ton groenten en fruit met een waarde van 2,5 miljard euro, wat het enorme bron van voedsel en inkomen maakt. Dankzij dit alternatieve inkomen (samen met de marmer- en toerismesector) worden honderdduizenden hectares land niet meer voor de traditionele teelt gebruikt, met zijn hoge eroderende werking en vluchtige effect, maar maakt dit nu deel uit van het groene hart, waar bomen en planten miljoenen tonnen CO2 opnemen. Het nieuwste onderzoek van de groep, uit 2018, evalueerde het effect van de ingebruikname van aanpassingen die vergelijkbaar zijn met die in Almeria, maar op andere locaties, zoals bijvoorbeeld in Madrid.

Bron: Agroberichten Buitenland / joseantonioarcos.es

SANTEN & GASILLE

MAKELAARS

De makelaars met een andere aanpak

- Aan- en verkoop
- Reconstructie
- Onteigening
- Taxatie en advies

DE LIER 0174-511300

SANTEN-GASILLE.NL

Bron: kasalsenergiebron.nl